

Zatwierdzam

PODSEKRETARZ STANU

.....
Zofia Szalczak

Protokół Nr 10/13

**z X posiedzenia Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
w dniu 17 kwietnia 2013 r.**

W dniu 17 kwietnia 2013 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się X posiedzenie Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Zgodnie z zarządzeniem nr 11 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 czerwca 2012 r., zmieniającym zarządzenie nr 47 w sprawie powołania Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele Sekretariatu Centralnego i sekretariatów regionalnych KSOW oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Związku Rzemiosła Polskiego, Związku Gmin Wiejskich, Forum Związków Zawodowych, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN i organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich m.in. Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, pełniącej obowiązki sekretarza Grupy. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Pan Mieczysław Paradowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi otworzył posiedzenie, powitał jego uczestników i zapytał o uwagi do zaproponowanego porządku obrad. Pan Andrzej Bańka z Urzędu Marszałkowskiego województwa małopolskiego zgłosił potrzebę przedyskutowania priorytetu wsparcie dla Lokalnych Grup Działania zanim członkowie Grupy przystąpią do podjęcia uchwały. Dyrektor Paradowski zapewnił, że planowana jest dyskusja po prezentacji propozycji priorytetów.

Przyjęty porządek obrad, stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Na wstępie Dyrektor Paradowski poinformował, że uwagi zgłaszane do protokołu nr 9/12 z IX posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW z dnia 6 lipca 2012 r., zostały uwzględnione i w związku z tym, zadał pytanie, czy Grupa przyjmuje protokół z poprzedniego spotkania? Wobec braku sprzeciwu, protokół został przyjęty jednogłośnie.

W pierwszym punkcie porządku obrad Dyrektor Paradowski poprosił Panią Izabelę Kurek, Głównego Specjalistę z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich, do przedstawienia informacji na temat realizacji Planu działania KSOW na lata 2012-2013 w okresie od ostatniego spotkania Grupy Roboczej ds. KSOW do dnia dzisiejszego posiedzenia. Przedstawicielka MRiRW poinformowała zebranych, że w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 września 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich sporządzanie dwóch corocznych sprawozdań z realizacji planu działania zostało zastąpione jednym

sprawozdaniem po zakończeniu okresu realizacji całego dwuletniego planu. Pani Izabela Kurek podała przykłady projektów sieciujących i publikacji współfinansowanych w ramach KSOW zrealizowanych w zeszłym roku oraz wskaźniki rezultatów. Przedstawiła środki wydane na realizację Planu działania KSOW przez poszczególne Sekretariaty w podziale na działania. W części dotyczącej Wojewódzkich Grup Roboczych utworzonych w każdym regionie omówiła harmonogram ich spotkań.

Po zakończeniu prezentacji Pani Dorota Mościcka-Bąk z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zapytała czy można otrzymać zestawienie wydatkowania wszystkich środków w ramach całego Planu działania począwszy od 2008 roku.

Dyrektor Paradowski zapewnił, że takie zestawienie zostanie przygotowane i przekazane.

Następnie Dyrektor Paradowski przeszedł do **drugiego punktu** porządku obrad. Wyjaśnił, że wybór priorytetów Planu działania KSOW na lata 2014-2015 jest efektem szerokich konsultacji przeprowadzonych wśród sekretariatów regionalnych i partnerów sieci.

Pani Katarzyna Laskowska, naczelnik Wydziału Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i Komunikacji w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW przedstawiła proces konsultacji z partnerami KSOW w celu pozyskania obszarów tematycznych oraz założeń dla przygotowania priorytetów. Podkreśliła, że wszystkie proponowane w ramach konsultacji obszary tematyczne zostały odzwierciedlone w priorytetach, które obejmują również horyzontalny element wsparcia realizacji WPR. Omawiając poszczególne priorytety i ich wskaźniki wskazała m.in. na pojawienie się nowego priorytetu dotyczącego tworzenia i rozwoju narzędzi internetowych pozwalających na lepszą komunikację i współpracę partnerów jak również na promocję działalności sieci i działań partnerów. Poprawa funkcjonalności portalu KSOW, pod kątem przede wszystkim partnerów społecznych, wynika z rekomendacji z oceny funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Polsce, która została zakończona w grudniu 2011 roku. Jednocześnie dodała, że priorytet ten będzie dalej kontynuowany w nowym okresie programowania. Również priorytet 5 ma przygotować partnerów do wdrażania nowego działania w okresie programowania 2014-2020 i odnosi się do *art. 36 Współpraca* projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Priorytet ten ma służyć aktywizowaniu partnerów (przedsiębiorców, rolników służby doradcze i jednostki naukowo – badawcze) w celu tworzenia partnerstw realizujących projekty w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich. Wszystkie priorytety będą realizowane poprzez siedem działań, wynikających z Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Po przyjęciu priorytetów Departament przekaze Sekretariatom Regionalnym wytyczne dotyczące tworzenia Planu działania na lata 2014-2015 zawierające wskazówki dotyczące kluczowych działań oraz wskaźniki do stosowania dla poszczególnych działań przy realizacji priorytetów.

Podsumowując prezentację Dyrektor Paradowski zaznaczył, że proponowane priorytety są w dużej części kontynuacją z poprzedniego Planu działania KSOW na lata 2012-2013. Pojawienie się elementu przyszłości istotnego z punktu widzenia konieczności przygotowania

się do wdrażania zarówno Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, jak również realizacji zadań w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w następnej perspektywie związane jest z projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady oraz z projektowanym budżetem. Podkreślił, że istotną barierą w programowaniu i określaniu zakresu wsparcia całego Programu jak i dyskusji na temat zakresu, jakiego dotyczyć będzie przyszła Sieć Rozwoju Obszarów Wiejskich, jest brak budżetu UE.

Następnie zaprosił do dyskusji, podczas której członkowie Grupy Roboczej ds. KSOW odnieśli się do propozycji priorytetów.

Jako pierwsza zabrała głos pani Małgorzata Kramarz z Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich przedstawiając swoją obawę odnośnie priorytetu 5 *Promocja wspólnych form działania na rzecz innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich* i wskaźników, które odnoszą się wyłącznie do elementów miękkich, to znaczy ile szkoleń, ile osób wzięło udział, ile partnerstw powstało itd. Czy takie założenie przyczyni się do powstania nowych produktów na obszarach wiejskich?.

Pani Halina Siemaszko z Forum Rozwoju Obszarów Wiejskich, poruszyła kwestie priorytetu 1 *Wzmacnianie efektywności zadań realizowanych przez Lokalne Grupy Działania, w tym aktywizacji społeczności wiejskiej oraz opracowywania i realizacji lokalnych strategii rozwoju* i zaproponowała uwzględnienie działania dotyczącego promocji programu Leader oraz jego rezultatów. Stwierdziła, że bardzo nagłaśniane są negatywne opinie na temat funkcjonowania LGD, programu Leader, natomiast zbyt mało jest pokazywania pozytywnych skutków działania programu. Jako konkretne działania zaproponowała m.in. ogólnopolską kampanię promującą efekty programu Leader jako zadanie dla sekretariatu centralnego, zorganizowanie konferencji w 2014 roku podsumowującej program Leader i pokazanie jego efektów, jak również działania, czy kampanie promujące Lidera w regionach, np. inicjatywy podejmowane przez regionalne sieci LGD.

Pan Andrzej Bańka również odniósł się do priorytetu 1 i zaproponował system wsparcia lokalnych grup działania poprzez ogłoszenie przetargu na usługę doradczą przy tworzeniu lokalnych strategii rozwoju. Proponowane rozwiązanie zostało przesłane do Pani Joanny Gierulskiej, Naczelnika Wydziału Leader w MRiRW. Przedstawiciel woj. małopolskiego dodał, że działaniem tym planują objąć wszystkie LGD na obszarze województwa, które będą realizowały lokalne strategie rozwoju, aby przygotowane dokumenty były mierzalne, porównywalne i możliwe do oceny na jednakowym poziomie. Wsparcie to byłoby techniczne, kolejne mogłoby być poparte wsparciem finansowym już realizowanym w przyszłej perspektywie. Założeniem jest zapewnienie łatwości funkcjonowania LGD oraz wykluczenie dokumentów, które były nieporównywalne.

Pani Katarzyna Laskowska potwierdziła, że opis sposobu realizacji priorytetu 1 *Wzmacnianie efektywności zadań realizowanych przez Lokalne Grupy Działania, w tym aktywizacji społeczności wiejskiej oraz opracowywania i realizacji lokalnych strategii rozwoju* dopuszcza bezpośrednie doradztwo.

Pan Piotr Marzec z Sekretariatu Regionalnego woj. mazowieckiego podniósł kwestie priorytetu 4 *Zwiększenie konkurencyjności polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez*

wzmocnienie i rozwój powiązań partnerów i promocje współpracy partnerów społeczno-gospodarczych przy wykorzystaniu narzędzi internetowych i zapytał jakie narzędzia internetowe będą brane pod uwagę, czy tylko wyłącznie związane z portalem KSOW, czy byłaby możliwość ewentualnie tworzenia narzędzi w ramach innych stron czy podstron powiązanych z partnerami KSOW.

Pani Katarzyna Laskowska wyjaśniła, że narzędzia mogą odnosić się do funkcjonalności stron portalu KSOW portali tematycznych oraz wykorzystania portali społecznościowych, jak np. Facebook, Twitter, a jeden ze wskaźników priorytetu dotyczy narzędzi internetowych dedykowanych obszarom wiejskim, rolnictwu, promocji produktów lokalnych/ regionalnych oraz żywności wysokiej jakości.

Przedstawiciel woj. mazowieckiego postulował o zachowanie priorytetu obecnie funkcjonującego i dotyczącego przyszłości WPR po 2013 roku a pominiętego w Planie działania 2014-2015, tak ważnego z punktu widzenia wsparcia informacyjnego poprzez działania sieci.

Pani Katarzyna Laskowska wyjaśniła, że we wszystkich proponowanych priorytetach ujęty został horyzontalny element wsparcia realizacji WPR i podała przykład wzmocnianie LGD i podnoszenie ich wiedzy w zakresie przygotowywania lokalnych strategii rozwoju na nowy okres programowania. Kolejny przykład to obszar przedsiębiorczości, gdzie z jednej strony mówi się o promowaniu dobrych praktyk z okresu PROW 2007-2013, a z drugiej strony o wzmocnianiu potencjału beneficjentów i instytucji, które obsługują beneficjentów, tak aby jak najlepiej przygotować beneficjentów i instytucje szczebla lokalnego i regionalnego do wdrażania nowego programu w latach 2014-2020.

Jednakże Pan Piotr Marzec zwrócił uwagę na fakt, że nie ma bezpośredniego odniesienia w poszczególnych priorytetach do przyszłości WPR po 2013 roku, bowiem informowanie o dobrych praktykach związane jest z obecnym PROW 2007-2013.

Dyrektor Mieczysław Paradowski stwierdził, że brak zapisu nie wyklucza możliwości realizacji.

Pan Marcin Muszyc z Sekretariatu Regionalnego woj. podlaskiego w kwestii priorytetu 2 *Promowanie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wspólnych form działalności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki i turystyki wiejskiej*, powtórzył swój postulat z Ostródy, aby doprecyzować przedsiębiorczość i dodać zapis "w tym rolnictwo", które także jest formą przedsiębiorczości.

Przewodniczący zgodził się z propozycją i jednocześnie poinformował, że Sekretariat Centralny, cyklicznie, czyli raz na rok, spotyka się z sekretariatami regionalnymi i spotkanie, o którym wspomniał przedstawiciel woj. podlaskiego miało miejsce w zeszłym tygodniu w Ostródzie.

Pani Anna Dybowska z Sekretariatu Regionalnego woj. kujawsko-pomorskiego powróciła do priorytetu 5 odnoszącego się do innowacyjności. Podkreśliła, że działania innowacyjne są bardzo ważne we wzmocnieniu konkurencyjności, zarówno rolników, jak i przedsiębiorców agroturystyki, ale zapis priorytetu: *promocja wspólnych form działania na rzecz*

innowacyjności produktów rolno- spożywczych, nie wydaje się właściwy. Przedstawicielka woj. kujawsko-pomorskiego zasugerowała zastanowienie się nad kwestiami: "Czy jeżeli ktoś przyjdzie z innowacyjnym pomysłem, a będzie sam to mamy go nie promować, bo to nie jest wspólna forma działania? Czy może intencją naszą byłaby promocja innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym, niezależnie od tego czy to będzie proces badawczy na rzecz pewnego odbiorcy lub grupy odbiorców, a nie koniecznie promocja wspólnych form działania na rzecz innowacyjności".

Z kolei Pani Sylwia Michalska z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN odniosła się do propozycji priorytetów zgłaszanych w wyniku konsultacji i nie odzwierciedlonych w tych pięciu propozycjach, jak np. wsparcie kobiet i młodzieży wiejskiej oraz współpraca z nauką.

Pani Katarzyna Laskowska wyjaśniła, że współpraca z nauką mieści się w priorytecie 5, dla którego bazą jest artykuł 36 projektu rozporządzenia Parlamentu i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków EFRROW i odniesienie ma szersze, a nie tylko w sektorze rolno-spożywczym. Natomiast kobiety i młodzież mieszczą się we wszystkich priorytetach, np. kobiety są jednym z beneficjentów działań sieci. W naszej propozycji, dodała przedstawicielka MRiRW występują globalne wskaźniki, ale będą one doprecyzowane w zakresie partycypacji płci.

Podsumowując dyskusję/debatę Dyrektor Mieczysław Paradowski powrócił do priorytetu 5 i uwagi dotyczącej wskaźników oraz kwestii wspólnych form działania. Zwrócił uwagę zebranym na fakt, że te propozycje, dotyczyły już działania, które będzie wdrażane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i pewnych operacji, które być może będą możliwe w ramach przyszłego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Zakres tego priorytetu, w ramach sieci obszarów wiejskich, dotyczy stworzenia bazy, przygotowania gruntu do wdrażania zupełnie nowego działania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dlatego też siłą rzeczy te działania będą miały charakter miękkiej. Stąd ta współpraca partnerów, którzy mają pomysły, prowadzą działania, by zechcieli zachęcić, zainteresować swoimi badaniami potencjalnych odbiorców efektów tych badań, które są prowadzone np. przez naukowców. To jest jeden z przykładów współpracy, bo jak stwierdził Dyrektor Mieczysław Paradowski art. 36 rozporządzenia ma dużo szerszy zakres operacji i możliwych projektów do finansowania. Następnie prowadzący posiedzenie odniósł się do uwagi dotyczącej priorytetu 1 i uwzględnienia promocji rezultatów osiągniętych przez LGD i Lidera zapewniając, że aspekt promocji w tym priorytecie się zawiera. Dla uzasadnienia podał obszar przygotowywania społeczności wiejskiej do następnego okresu programowania, do budowania lokalnych strategii rozwoju, które to elementy aktywizacji społeczności wiejskiej będą się odbywać w oparciu o dobre praktyki z obecnego okresu programowania.

W zakresie priorytetu 2 Dyrektor Paradowski zgodził się z postulatem dopisania "w tym rolnictwa" Zmieniony priorytet 2 brzmi; *Promowanie rozwoju przedsiębiorczości, w tym działalności rolniczej na obszarach wiejskich oraz wspólnych form działalności gospodarczej za szczególnym uwzględnieniem agroturystyki i turystyki wiejskiej.*

Na tym dyskusję zakończono i przystąpiono do głosowania. *Grupa Robocza ds. KSOW*

jednogłośnie (liczbą głosów 29) przyjęła uchwałę nr 41 z dnia 17 kwietnia 2013r. w sprawie przyjęcia priorytetów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Planu działania KSOW na lata 2014-2015 (załącznik nr 3 do protokołu).

Trzecim punktem obrad było przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania zmiany Planu działania KSOW na lata 2012-2013. Pani Izabela Kurek poinformowała, że propozycję zmian zgłosiło siedem sekretariatów regionalnych: dolnośląski, małopolski, lubuski, podlaski, pomorski, śląski i warmińsko-mazurski. Podstawą do zmiany Planu działania jest rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie KSOW i zgodnie z jego zmianą projekty planów działania były konsultowane z wojewódzkimi grupami roboczymi. Pani Izabela Kurek omówiła zakres proponowanych zmian. W zakresie trzech sekretariatów regionalnych woj. małopolskiego, śląskiego i warmińsko-mazurskiego - budżet pozostał bez zmian, w zakresie trzech sekretariatów regionalnych woj. dolnośląskiego, podlaskiego i pomorskiego - budżet został zmniejszony, a w przypadku sekretariatu regionalnego woj. lubuskiego - budżet wzrósł. W wyniku dokonanych zmian indykatywny budżet Planu działania KSOW na lata 2012-2013 wynosi 75 044 615,13 zł.

Po zakończeniu prezentacji przedstawicielka Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Pani Dorota Mościcka-Bąk zapytała czy i jak proponowana zmiana budżetu przyczyni się do pełnej realizacji budżetu KSOW na lata 2007-2013 oraz czy przewiduje się kolejne zmiany Planu działania KSOW na lata 2012-2013?

Dyrektor Mieczysław Paradowski wyjaśnił, że zmiany proponowane przez określone województwa mają służyć temu, aby wykorzystać środki finansowe obecnego planu działania KSOW 2012-2013, co nie przeszkadza żeby wykorzystywać je w kolejnym Planie działania KSOW na lata 2014-2015 w ramach budżetu 2007-2013. W trakcie realizowania obecnego Planu działania stwierdzono potrzeby efektywniejszego wykorzystania środków, których nie przewidziano wcześniej, stąd korekty w poszczególnych województwach. Jednocześnie Dyrektor dodał, że dane w zestawieniach Planu działania KSOW na lata 2012-2013 prezentowane były w kategoriach budżet i wydatkowanie. Jest jeszcze kategoria pośrednia - zobowiązania, która określa, że wiele projektów jest w trakcie realizacji w ramach sekretariatów regionalnych i sekretariatu centralnego KSOW i dopiero po zakończeniu przedsięwzięcia zostaną wypłacone środki, dlatego obecne wydatkowanie jest jedynie na poziomie 50-40%.

Pani Małgorzata Kramarz zwróciła się z zapytaniem czy regionalne sekretariaty przesyłając zmiany do budżetu, załączają również uchwały podjęte przez wojewódzkie grupy robocze i przekazują je wraz z uzasadnieniem do sekretariatu centralnego?

Pani Izabela Kurek z DROW potwierdziła sposób procedury zmiany Planu działania KSOW w regionach.

Wobec braku dalszych uwag prowadzący posiedzenie zarządził głosowanie nad uchwałą w zakresie zmiany Planu działania KSOW na lata 2012-2013. *Grupa Robocza ds. KSOW przyjęła uchwałę nr 42 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie zaopiniowania projektu zmiany*

Planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2012-2013 przez aklamację (załącznik nr 4 i 5 do protokołu).

W czwartym punkcie obrad Pan Dyrektor Paradowski zaprosił Panią Magdalenę Nowicką, Zastępcę Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW do przedstawienia informacji na temat założeń do nowego programu na lata 2014-2020. Na wstępie Pani Dyrektor poinformowała, że założeniem jest bliższe powiązanie PROW z systemem realizacji polityki spójności poprzez mechanizm kontraktu partnerskiego. Fundusze unijne mają z jednej strony odzwierciedlać wspólne założenia wszystkich krajów członkowskich i obejmować priorytety ujęte w Strategii Europa 2020 oraz z drugiej strony uwzględniać specyfikę danego kraju członkowskiego i realizować jego potrzeby. Zwróciła uwagę na fakt, że zaangażowanie trzeciego partnera, czyli Parlamentu Europejskiego wydłuża okres dyskusji i wypracowania uzgodnień w procesie trilogu. W dalszej części prezentacji omówiła cele priorytetowe oraz cele szczegółowe dla rozwoju obszarów wiejskich. W założeniach do nowego programu określone są również cele horyzontalne: innowacja, przeciwdziałanie zmianom klimatu i środowisko. Na zakończenie poinformowała, że w kwietniu 2013 r. rozpoczyna funkcjonowanie grupa robocza powołana przez Ministra Rolnictwa, jako forum doradcze i forum konsultacji społecznych, które będzie dyskutowało o szczegółach założeń do programu rozwoju obszarów wiejskich.

Pan Edward Trojanowski ze Związku Gmin Wiejskich RP zapytał czy w nowym okresie programowania planuje się, aby obecne działania PROW osi 3 dublowały się z osi 4 tzn. żeby np. działania *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*, *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* czy *Odnowa i rozwój wsi* występowały zarówno w Leaderze jak i w innych częściach programu.

Pani Dyrektor Magdalena Nowicka wyjaśniła, że raczej planowane jest rozgraniczenie. Rozważane jest wykorzystanie istniejących instrumentów, które mają charakter tzw. start-up czyli premii i instrumentów przedsiębiorczości tylko w podejściu Leader, natomiast instrumenty inwestycyjne z mechanizmem zwrotu kosztów planuje się realizować horyzontalnie poza Leaderem. Dodatkowo rozważana jest możliwość, aby z działania *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* i *Odnowa i rozwój wsi* pewne elementy były dostępne w podejściu horyzontalnym a inne były dostępne w ramach strategii Leader np elementy infrastruktury związane z rozwojem turystyki pozostawić do wdrożenia w podejściu Leader a targowiska czy infrastrukturę drogową - w podejściu horyzontalnym.

Pan Dyrektor Paradowski podsumowując przygotowania do nowego okresu programowania stwierdził, że w połowie roku 2013 oczekiwane jest ostateczne zatwierdzenie projektu rozporządzenia i budżetu przez trzech partnerów czyli: Komisję Europejską, Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej. W dalszej kolejności nastąpi przyjęcie aktów delegowanych i wykonawczych przez Komisję Europejską, gdzie zostaną określone szczegółowe przepisy wdrożeniowe dla nowego programu. Każdy z tych dokumentów może wpłynąć na kształt instrumentów proponowanych w przyszłym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Następnie Dyrektor Paradowski przekazał prowadzenie posiedzenia Panu Cezaremu Kuśmirkowi, Zastępcy Dyrektora Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA.

W piątym punkcie porządku obrad Pani Beata Szybińska, Kierownik Zespołu Koordynacji KSOW Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, omówiła współpracę międzynarodową i ponadregionalną w ramach KSOW. Zakres działań obejmuje współpracę z Europejską Siecią na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz z krajowymi sieciami obszarów wiejskich państw członkowskich. Celem współpracy w ramach sieci jest wymiana wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk zarówno z poziomu sekretariatu centralnego jak i sekretariatów regionalnych. Pani Beata Szybińska zachęciła sekretariaty regionalne do uczestnictwa w wydarzeniach, szkoleniach organizowanych przez partnerów zagranicznych oraz do przekazywania dobrych praktyk z regionów i do promowania ich na forum europejskim w bazie dobrych praktyk PROW, w publikacjach i magazynach Europejskiej Sieci. Działania sieci prezentowane są jako wartość dodana sieciowania, dostępna na portalu www.enrd.eu. Informacje z działalności grup fokusowych i tematycznych powołanych z inicjatywy Europejskiej Sieci zamieszczane są sukcesywnie na portalu www.ksow.gov.pl w zakładce *Współpraca międzynarodowa*. Przedstawicielka Fundacji poinformowała o bieżących działaniach realizowanych przez Sekretariat Centralny m.in. wdrażanie projektu flagowego w ramach strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, ogłoszenie konkursu na najlepszy projekt współpracy transnarodowej, organizacja wizyty studyjnej AGRO TRIP połączona z udziałem w targach AGROTRAVEL, realizacja porozumienia o współpracy polsko-węgierskiej. Na zakończenie swojej wypowiedzi zaprosiła do współpracy wszystkich chętnych, a szczególnie sekretariaty regionalne.

Kolejnym punktem porządku obrad była informacja nt. funkcjonowania KSOW w regionach: w województwach małopolskim i mazowieckim. Pan Andrzej Bańka z Urzędu Marszałkowskiego woj. małopolskiego przedstawił charakter działalności swojego regionu, a szczególnie prowadzenie kampanii promującej produkty regionalne „Zasmakuj w Małopolsce”. Poinformował zebranych, że w ramach wojewódzkiej grupy roboczej utworzono zespół tematyczny ds. Leader. Z kolei Pan Piotr Marzec z Urzędu Marszałkowskiego woj. mazowieckiego w swojej prezentacji podał przykłady realizowanych projektów m.in. Mazowieckie Forum Samorządowe, Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Kongres Gmin Wiejskich, Kongres Demograficzny w Polsce, czy konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i na najlepsze gospodarstwo ekologiczne.

W siódmym punkcie obrad pani Beata Szybińska z FAPA przedstawiła projekty sieciujące realizowane w bieżącym roku i zachęciła do wypełnienia ankiety oceniającej wydania biuletynu KSOW w 2012 roku, zamieszczonej w ostatnim magazynie: Wiosna 1/2013. Jednocześnie zapowiedziała wysłanie kwestionariusza do sekretariatów regionalnych z prośbą o wypowiedzenie się na temat formuły projektów sieciujących takich jak: Agrotravel, Spartakiada i Przyjazna Wieś.

Pan Przemysław Zaleski z Urzędu Marszałkowskiego woj. lubelskiego poprosił o przyspieszenie przekazania ankiet, aby zapewnić odpowiedni harmonogram realizacji

projektów sieciujących, które wymagają długiej procedury a szczególnie w przypadku konkursu Przyjazna Wieś.

W ósmym punkcie porządku obrad Pani Dominika Długosz-Dzierżanowska, Starszy Specjalista w Zespole Koordynacji KSOW FAPA, zreferowała szczegółowo informacje na temat portalu i wprowadzanych przez FAPA zmian. Przedstawicielka FAPA, odpowiedzialna za redakcję portalu KSOW, zwróciła uwagę na nowe elementy dostępne na portalu m.in. banery: *KSOW zaprasza* – prezentujący imprezy realizowane w ramach sieci oraz *KSOW poleca* – informujący o wydarzeniach innych partnerów. Na zakończenie swojego wystąpienia poinformowała o planach na przyszłość i rozważaniu wydawania Newslettera czy prowadzenia forum w zależności od zapotrzebowania na tego rodzaju narzędzia komunikacji.

Pani Halina Siemaszko w kontekście wykonywanych zadań Sekretariatu Centralnego zapytała o konieczność kontroli krzyżowej w zakresie małych projektów składanych do LGD i procedurę zapytania Sekretariatu Centralnego, czy taki projekt nie był finansowany z KSOW, co przedłuża, co najmniej o dwa miesiące decyzję odnośnie realizacji projektu. Zaproponowała usprawnienie tego procesu poprzez zastosowanie oświadczenia składanego przez beneficjenta, że nie korzystał ze środków Planu działania KSOW na realizację takiego projektu. Do wniosku przyłączył się przedstawiciel woj.mazowieckiego, który wyjaśnił, że procedura ARiMR znacznie przedłuża decyzje o uruchomieniu projektu. Pani Renata Sternalska-Grześkowiak z Sekretariatu Regionalnego woj. wielkopolskiego wyraziła obawę co do kompetencji Grupy Roboczej ds. KSOW w tym zakresie. Problem konieczności kontroli krzyżowej był już podnoszony na Komitecie Monitorującym Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Pan Cezary Kuśmirek FAPA stwierdził, że do tej pory żaden z przesyłanych do weryfikacji projektów z regionu nie powtarzał się, stąd powyższy postulat proponuje zapisać jako rekomendację Grupy Roboczej ds. KSOW.

W punkcie sprawy różne nie było żadnych wniosków.

Po wyczerpaniu punktów w porządku obrad Pan Cezary Kuśmirek podsumował spotkanie, podziękował jej członkom za udział w posiedzeniu oraz zapewnił, że głosy wszystkich uczestników dyskusji zostaną odzwierciedlone w zapisach protokołu.

Tabela nr 1: Wykaz uchwał, które były rozpatrywane na X posiedzeniu Grupy Roboczej ds. KSOW w dniu 17 kwietnia 2013 r.

Lp.	Przyjęte uchwały (z porządku obrad)
1.	Uchwała nr 41 w sprawie przyjęcia priorytetów Planu działania KSOW na lata 2014-2015
2.	Uchwała nr 42 w sprawie zaopiniowania projektu zmiany Planu działania KSOW na lata 2012-2013

Załączniki do protokołu:

- 1) Lista obecności uczestników X posiedzenia Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w dniu 17 kwietnia 2013 r. (wersja PDF);
- 2) Porządek obrad X posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW;
- 3) Uchwała w sprawie przyjęcia priorytetów Planu działania KSOW na lata 2014-2015 (wersja PDF);
- 4) Uchwała w sprawie zaopiniowania projektu Planu Działania KSOW na lata 2012 – 2013 (wersja PDF);
- 5) Plan działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2012-2013 (wersja PDF) – tekst jednolity;

Sporządziła: Agata Markuszewska